

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci **žalobce A. M .**, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze 5, Křižová 25, v řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované ve věci poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.,

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalovaná rozhodnutím ze dne 19. 2. 2002 přiznala žalobci jednorázovou peněžní částku ve výši 60.000,- Kč podle § 5 odst. 4 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen zákon č. 261/2001 Sb.). Svoje rozhodnutí odůvodnila tím, že žalobce prokázal věznění z politických důvodů v době od 28. 5. 1952 do 4. 5. 1953 a za tuto dobu mu přísluší shora uvedená peněžní částka.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 7. 3. 2002 u žalované opravný prostředek, v němž namítl, že mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání jednoho roku a pouze z důvodu amnestie prezidenta republiky jeho věznění trvalo jen 11 měsíců. Přísluší mu proto jednorázová peněžní částka ve výši 120.000,- Kč.

Žalovaná ve svém vyjádření k opravnému prostředku uvedla, že zákon č. 261/2001 Sb. se vztahuje na občany České republiky, kteří byli mj. vězněni mezi 25. únorem 1948 a 1. lednem 1990. Výše jednorázové peněžní částky činí pro politického vězně při věznění kratším než 1 rok, avšak trvajícím alespoň 3 měsíce, podle § 5 odst. 4 cit. zákona 60.000,- Kč. Zákon se vztahuje pouze na vykonané tresty odnětí svobody a nikoliv na tresty, které byly uloženy, avšak z jakéhokoliv důvodu jejich část nebyla vykonána. Žalobci náleží proto jednorázová peněžní částka za 11 měsíců věznění, tj. částka 60.000,- Kč, která mu byla také přiznána. Žalovaná proto navrhla, aby soud napadené rozhodnutí potvrdil.

Ze správního spisu, který soudu předložila žalovaná, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Žalobce podal dne 10. 9. 2001 u žalované žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. jako politický vězeň. Součástí správního spisu je dále potvrzení pro účely důchodového zabezpečení vyhotovené Ministerstvem spravedlnosti ČR, správou Sboru nápravné výchovy, ze dne 16. 5. 1991, č. j. ÚS SNV-FS/2187/12748/53-91, z něhož je patrné, že žalobce vykonal vazbu v době od 28. 5. 1952 do 29. 7. 1952, přičemž od 30. 7. 1952 do 4. 5. 1953 byl ve výkonu trestu odnětí svobody, a usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 22. 10. 1990, č. j. Rt 555/90-5, z něhož je zřejmé, že rozhodnutí o věznění žalobce bylo zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů.

Protože daná věc nebyla skončena Vrchním soudem v Olomouci, u kterého bylo zahájeno řízení, do 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), věc byla předložena Nejvyššímu správnímu soudu s odkazem na ustanovení § 132, větu druhou, s. ř. s., podle kterého věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., tedy v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se zákon vztahuje na občany České republiky, kteří byli vězněni mezi 25. únorem 1948 a 1. lednem 1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu (dále jen „politický vězeň“).

Podle § 5 odst. 4 cit. zákona výše jednorázové peněžní částky pro politického vězně při věznění kratším než 1 rok, trvajícím však alespoň 3 měsíce, činí 60.000,- Kč.

Jak vyplývá ze shora uvedených skutkových zjištění, ze kterých vycházela žalovaná v napadeném rozhodnutí, žalobce nesplňuje podmínky pro vznik nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky vyšší než 60.000,- Kč, neboť provedenými důkazy bylo zcela nepochybně najisto postaveno, že věznění žalobce trvalo v době od 28. 5. 1952 do 4. 5. 1953, tedy dobu kratší než 1 rok. Na této skutečnosti nemůže nic změnit ani poukaz žalobce na to, že byl odsouzen do vězení na dobu 1 roku, neboť pojmem „věznění“ je třeba rozumět jen dobu skutečného věznění, nikoliv tu dobu, na kterou byl žalobce odsouzen, ale celý trest z jakýchkoliv důvodů nevykonal. Žalobce tak nesplnil zákonnou podmínku pro přiznání jednorázové peněžní částky ve výši 120.000,- Kč, tj. faktický pobyt ve vězení, tedy pro to, aby mu mohlo být přiznáno odškodnění v jím požadované výši.

Zákonem stanovené podmínky nároku neumožňují soudu v rámci jeho rozhodovací pravomoci zvážit okolnosti konkrétního případu, na které poukazuje žalobce, a od podmínek nároku stanovených zákonem se jakkoliv odchýlit. Soudu tak nepřísluší vůli zákonodárce podle své úvahy jakkoli měnit, doplňovat či nahrazovat, neboť soud je ve své rozhodovací činnosti vázán zákonem.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. O věci přitom soud rozhodl bez jednání za podmínky souhlasu účastníků řízení (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovaná nárok na náhradu nákladů řízení nevznesla. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. 7. 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu